Gustaw Bychowski
fot. Ryszard Horowitz

Powrót wypartego?

Psychoanaliza i dziedzictwo totalitaryzmów w XXI w.

Warszawa, 15 – 17 marca 2019

INSTYTUT FILOZOFII I SOCJOLOGII POLSKIEJ AKADEMII NAUK

INTERNATIONAL PSYCHOANALYTIC UNIVERSITY
DIE PSYCHOANALYTISCHE UNIVERSITÄT IN BERLIN

UNIWERSYTET PEDAGOGICZNY im. KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ

Unterstützt von / Supported by
Alexander von Humboldt Stiftung / Foundation

III Konferencja międzynarodowego projektu badawczego o dziejach psychoanalizy w polsko-niemiecko-żydowskim kontekście kulturowym

Powrót wypartego?

Psychoanaliza i dziedzictwo totalitaryzmów w XXI w.

Miejsce:

Polin, Muzeum Historii Żydów Polskich, ul. Mordechaja Anielewicza 6, 00-157 Warszawa, Audytorium

Współpraca:

Instytut Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk, Uniwersytet Pedagogiczny Kraków, International Psychoanalytic University Berlin, Narodowy Program Rozwoju Humanistyki Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Polskie Towarzystwo Psychoanalityczne, Fundacja Alexandra Humboldta, POLIN Muzeum Historii Żydów Polskich, Polska Akademia Nauk

Komitet naukowy i organizacyjny:

Ewa Kobylinska-Dehe (IPU Berlin, IFiS PAN), Paweł Dybel (IFiS PAN, Warszawa, UP Kraków), Katarzyna Prot-Klinger (APS, Warszawa), Karolina Szymaniak (Uniwersytet Wrocławski), Ludger M. Hermanns (Karl Abraham Institut, Berlin), Ewa Głód (PTPa, Warszawa)

„**Powrot wypartego**" to odkryta przez Freuda tendencja do powtarzania nieprzepracowanej przeszłości w postaci symptomów. Na naszej trzeciej konferencji chcielibyśmy postawić pytanie, czy „antyliberalny zwrot" w Polsce i w krajach postkomunistycznych, ale również zauważalny w Niemczech i w innych krajach zachodnioeuropejskich, jest symptomem nieprzepracowanego dziedzictwa totalitaryzmów ubiegłego wieku? A może stanowi on wyraz nowej regresji do archaicznych lęków i politycznie manipulowalnej agresji wobec wyzwań procesów globalizacyjnych, które nie mogą zostać zintegrowane przy pomocy dotychczasowych mechanizmów demokratycznych.
Czy obecny kryzys liberalnej demokracji i zalamywanie się projektu europejskiego są zjawiskami przejściowymi czy też mają głębsze korzenie w przeobrażeniach kulturowo-społecznych naszych czasów?
Psychoanaliza jako dziedziczka europejskiego oświecenia powstala pod znakiem społecznej i jednostkowej emancypacji. Projekt Freuda łączył trzy elementy: etykę samopoznania, krytyczną hermeneutykę kultury oraz psychoterapię. W trakcie jej historycznego rozwoju psychoanaliza zaczęła dominować jako terapia.
Chcemy postawić pytanie o krytyczny potencjał współczesnej psychoanalizy. Czy ofiarowuje ona adekwatne narzędzia poznawcze dla zrozumienia mechanizmów niepokojących zjawisk społecznych? Czy może stać się na nowo społecznie zaangażowaną, krytyczną nauką i praktyką?

Piątek, 15 marca 2019

09:00 Rejestracja uczestników

10:00 Otwarcie konferencji
Ewa Kobylinska-Dehe, International Psychoanalytic University Berlin, IFiS PAN Warszawa,
Dariusz Stola, Dyrektor Muzeum Historii Żydów Polskich Polin

10:30 Komunizm, faszyzm i psychoanaliza

Czy koniec zasady nadziei? Utopia, pamięć i ekonomia popędów
Andrzej Leder (Warszawa)

Psychoanaliza, przepracowanie nazistowskiej przeszłości i dzisiejsze Niemcy
Hans-Jürgen Wirth (Giessen)

Prowadzenie: Ludger M. Hermanns

12:30 **Lunch**

14:00 - 17:00 Czy tylko faszyzm może nas ocalić?
Joanna Tokarska-Bakir (Warszawa)

Powrót czy narodziny? Uwagi na temat prawicowego populizmu we wschodnich Niemczech
Annette Simon (Berlin)

Rasztów: Ośrodek Psychoterapii Psychoanalitycznej w komunistycznej Polsce i dzisiaj - Czy istnieje przeniesienie?
Jerzy Pawlik (Warszawa)

Prowadzenie: Katarzyna Prot-Klinger i Bernhard Bolech

19:00 - 20:00 Wykład otwarty

Codzienne szaleństwo. O żałobie, złości i psychoanalizie
Lisa Appignanesi (Londyn)

Prowadzenie: Karolina Szymaniak

Sobota, 16 marca 2019

09:00 Prezentacja projektu badawczego
Pawel Dybel, Ludger Hermanns

Prowadzenie: Ewa Kobylinska-Dehe

09:30 Psychoanalityczne diagnozy naszych czasów

„The time is out of joint?" Psychoanaliza i decontainement świata
Ewa Kobylińska-Dehe (Frankfurt, Berlin)

Totalitarny stan umysłu jako źródło wytchnienia. O czym mówią mieszkańcy „Miastka"?
Małgorzata Ojrzyńska, (Warszawa)

Prowadzenie: Lilli Gast

11:30 **Przerwa kawowa**

12:00 Śladami Hanny Arendt: Banalność strachu. O umyśle bystandera na Litwie
Tomas Kajokas (Wilno)

Czy można przepracować Zagładę? Przykład pracy grupowej
Katarzyna Prot-Klinger (Warszawa)

Przerwa w życiorysie. Refleksje nad pracą z pacjentką z traumą Holokaustu.
Wojciech Sobański (Warszawa)

Prowadzenie: Ewa Głód

15:00 **Lunch**

16:00 - 18:00 Muzeum Polin
Zwiedzanie z przewodnikiem

18:30 - 19:30 Social dreaming

Interpretacja snów uczestników konferencji w kontekście grupowym, społecznym i kulturowym.

Prowadzenie: Joanna Skowrońska (Warszawa)

Piątek, 16 marca 2019

09:00 O psychoanalizie w dzisiejszej Polsce
Ewa Głód, Przewodnicząca PolskiegoTowarzystwa Psychoanalitycznego (Warszawa)

09:30 Dziedzictwo oświecenia w psychoanalizie

Refleksje na temat oświecenia w psychoanalizie
Lilli Gast (Berlin)

Jak umyć polskie dusze? Powikłania myśli krytycznej w Polsce i psychoanaliza
Paweł Dybel (Warszawa)

Prowadzenie: Arkadi Blatow

11:30 **Przerwa kawowa**

12:00 - 14:30 Psychoanaliza wobec wyzwań teraźniejszości
(panel młodego pokolenia)

Psychoanaliza społeczna w praktyce - możliwość czy maniakalna obrona?
Anna Zajenkowska (Warszawa)

Psychoanalityczna praca z uchodźcami w Niemczech
Nadine Teuber (Frankfurt)

Czy neutralność jest jeszcze możliwa? Dylematy psychoterapeuty w dzisiejszym świecie politycznym
Jakub Bobrzyński (Kraków)

Mentalizacja a wrogość wobec obcych w Niemczech
Felix Brauner (Berlin)

Odrzucenie kobiecości jako przeszkoda w rozwoju współczesnego świata
Agnieszka Rudzka (Warszawa)

Prowadzenie: Mira Marcinów

14:30 **Zamknięcie konferencji:** Paweł Dybel

Pozostali współorganizatorzy konferencji:

POLIN
MUZEUM HISTORII ŻYDÓW POLSKICH

PTPA Polskie Towarzystwo Psychoanalityczne

NARODOWY PROGRAM ROZWOJU HUMANISTYKI

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

PAN
POLSKA AKADEMIA NAUK

Szczegółowy program na stronie: www.psychoanaliza.org.pl

Języki konferencji:

angielski, polski

Kontakt:

Kamila Czupita, tel: 22 659 22 09 (pon. wt. czw. 11-14, śr. 17-20)
oraz pod adresem ptpa@psychoanaliza.org.pl

Opłaty i rejestracja:

330 PLN (do 15.02.2019. Po tym terminie 390 PLN)
240 PLN studenci uczelni wyższych i kandydaci instytutów psychoanalitycznych (do 15.02.2019. Po tym terminie 290 PLN)

Opłata obejmuje: udział w konferencji, materiały, dwie przerwy kawowe i dwa lunche

Konto Bankowe:
BIC/SWIFT: GOSKPLPW, IBAN PL55 1130 1017 0020 1463 0820 0001
Instytut Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk

Dopisek:
POLINkonferencja marzec 2019 imię nazwisko

Rejestracja na konferencję odbywa się na podstawie dokonanej wpłaty.

Faktury:

Dane do faktur prosimy przesyłać na adres: wmagiera@ifispan.waw.pl

Referenci

Appignanesi Lisa
Dr nauk humanistycznych, pisarka i historyczka, autorka m.in.. Kobiety Freuda, Mad Bad and Sad, Żegnając Umarłych i ostatnio Everyday Madness: On Grief, Anger, Loss and Love. Była dyrektor Muzeum Freuda w Londynie i prezydet angielskiego PEN. Obecnie dyrektor the Royal Society of Literature. W 2018 przewodniczyła kapitule międzynarodowej nagrody literackiej Brookera.

Blatow Arkadi
M.A. psycholog kliniczny, pracownik naukowy w Zakładzie Teorii i Historii Psychoanalizy IPU. Kandydat w Berlińskim Instytucie Psychoanalitycznym (DPV, IPA).

Bobrzyński Jakub
Dr nauk medycznych, psychiatra, psychoterapeuta, kandydat PTPa. Prowadzi prywatną praktykę w Krakowie.

Bolech Bernhard
Dr nauk humanistycznych, pracownik naukowy i bibliotekarz IPU. Historyk. Ostatnio wydał: „Psychoanalitycy z Galicji w kręgu Freuda. O epistemicznej korzyści ze społecznej marginalizacji" (2018).

Brauner Felix
M.Sc. psycholog i psychoterapeuta w szkoleniu psychoterapii psychoanalitycznej, pracownik naukowy Uniwersytetu Psychologicznego w Berlinie. Ostatnio wydał: „Mentalizacja a wrogość wobec obcych" (2018).

Dybel Paweł
Prof. dr hab., filozof, Uniwersytet Pedagogiczny, IFiS PAN. Autor wielu książek z zakresu psychoanalizy i hermeneutyki, Ostatnio wydał: ; „Mesjasz, który odszedł, Bruno Schulz i psychoanaliza" (2017).

Gast Lilli
Prof. dr. hab., psycholog, była wiceprezydentka International Psychoanalytic University w Berlinie. Publikacje z zakresu psychoanalizy teoretycznej. Współwydawca serii: Psychoanaliza w 21 wieku.

Głód Ewa
Prezes PTPa, psycholog. Pracowała z dziećmi z zaburzeniami osobowości i zaburzeniami mowy. Od 1998 psychoanalityczka szkoleniowa, superwizorka i wykładowczyni PTPa (IPA).

Hermanns Ludger M.
Psychoanalityk (IPA), analityk grupowy, lekarz, Instytut K. Abrahama w Berlinie. Kierownik Archiwum Historii Psychoanalizy. Współwydawca: Luzifer-Amor. Zeitschrift zur Geschichte der Psychoanalyse. Ostatnio wydał: Psychoanaliza w autoportretach, Tom XI (2017).

Kajokas Tomas
Dr nauk medyczynych, dr. nauk humanistycznych, psychoanalityk szkoleniowy w Wileńskim Towarzystwie Psychoanalitycznym (IPA). Zainteresowania badawcze: patologie uzależnień, dyskursy publiczne i psychoanaliza.

Kobylinska-Dehe Ewa
Prof. dr hab. Psychoanalityczka, kulturoznawczyni, filozofka, IPU (Berlin), FPI (IPA) Frankfurt, IFiS (Warszawa). Nowsze publikacje:„Mówienie ciałem i głosy milczenia" (2017), „Ciało, dotyk, fantazmat" (2018).

Leder Andrzej
Prof. dr hab. w Instytucie Filozofii i Socjologii PAN. Filozof i psychoterapeuta. Nowsze publikacje: „Nauka Freuda w epoce 'Sein und Zeit'", „Prześniona rewolucja, ćwiczenie z logiki historycznej", „Rysa na tafli. Teoria w polu psychoanalitycznym".

Marcinów Mira
Dr nauk humanistycznych, filozofka, popularyzatorka nauki. Adiunkt w Instytucie Filozofii i Socjologii PAN. Ostatnio wydała: „Niezabliźniona rana Narcyza (z B. Dobroczyńskim), 2018.

Ojrzyńska Małgorzata
Psychoanalityczka szkoleniowa, superwizorka i wykładowczyni PTPa (IPA). Od 20 lat prowadzi praktykę psychoanalityczną,

Pawlik Jerzy
Dr nauk humanistyczych, analityk szkoleniowy Instytutu Analizy Grupowej „Rasztów", superwizor psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychologicznego i Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego. Członek Honorowy The Group Analytic Society (London).

Prot-Klinger Katarzyna
Dr hab. n med., profesor na Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, psychiatra, analityczka szkoleniowa Instytutu Analizy Grupowej „Rasztów". Autorka monografii. „Życie po Zagładzie. Skutki traumy u ocalałych z Holocaustu. Świadectwa z Polski i Rumunii".

Rudzka Agnieszka
Terapeutka psychoanalityczna i kandydatka PTPa.

Simon Annette
Psycholog, prowadzi praktykę psychoanalityczną w Berlinie, terapeuta szkoleniowy w DGPT oraz Instytucie Psychoanalizy i Psychoterapii (A.P. B.). Prace na temat psychospołecznych konfliktów związanych ze zjednoczeniem Niemiec.

Skowrońska Joanna
treningowy analityk grupowy Instytutu Analizy Grupowej „Rasztów".

Sobański Wojciech
Psychoanalityk szkoleniowy Polskiego Towarzystwa Psychoanalitycznego oraz Instytutu Analizy Grupowej „Rasztów".

Stola Dariusz
Profesor. dr, hab.,Instytut Studiów Politycznych PAN , Od marca 2014 dyrektor Muzeum Historii Żydów Polskich. Publikacje na temat politycznej i społecznej historii Polski w XX wieku i Holokaustu.

Szymaniak Karolina
Dr nauk humanistycznych, Instytut Studiów Judaistycznych na Uniwersytecie Wrocławskim i w ŻIH, Warszawa. Zainteresowania: nowoczesna literatura jidysz, gender studies. Opracowała pisma z getta warszawskiego Racheli Auerbach (2015).

Teuber Nadine
Dr nauk humanistycznych, psychoanalityczka, Niemieckie Towarzystwo Psychoanalityczne (DPV/IPA). Koordynuje we Frankfurckim Instytucie Psychoanalitycznym Refugee Network Center (PSV Rhein Main).

Tokarska-Bakir Joanna
Prof. zw. dr hab.,antropolożka kultury i religioznawczyni. Instytutu Slawistyki PAN. Stypendystka A.W. Mellona, A. von Humboldta, Davis Center for Historical Studies, Princeton University. Ostatnio opublikowała „Pod klątwą. Społeczny portret pogromu kieleckiego" (2018).

Wirth Hans-Jürgen
Prof. Dr. profesor psychoanalitycznej psychologii społecznej na Uniwersytecie J.W. Goethego we Frankfurcie nad Menem. Jest psychoanalitykiem. Założył i prowadzi wydawnictwo Psychosozial-Verlag. Autor wielu publikacji m.in.:Narcyzm i władza. Psychoanaliza zaburzeń psychicznych w polityce (2011).

Zajenkowska Anna
Dr nauk humanistycznych, Akademia Pedagogiki Specjalnej w Warszawie. Analityczka grupowa, Instytutem Analizy Grupowej „Rasztów". Od 2014 zaangażowana jest w projekt „Polska na kozetce".